

พระบรมราชาบาทของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลปัจจุบัน

หน้าที่ เป็นเรื่องสำคัญมากในการปฏิบัติกรงาน
คำว่าหน้าที่ หมายถึง กิจที่จะต้องทำ ในระบอบประชาธิปไตยประชาชนทุกคนมีสิทธิและเสรีภาพสมบูรณ์ และเมื่อมีสิทธิแล้วย่อมมีหน้าที่ รัฐธรรมนูญการปกครองของประเทศต่าง ๆ จึงได้บัญญัติถึงสิทธิและหน้าที่ของประชาชนพลเมืองไว้ให้เป็นหลักปฏิบัติ สิทธิและหน้าที่ เป็นสิ่งควบคู่กันไป ในด้านสิทธิเรามีเสรีภาพ ในการคิด การทำ แต่การใช้สิทธิดังกล่าวนี้มีหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติ คือ รักษาผลประโยชน์ของส่วนรวมไว้ เพราะผลประโยชน์ของส่วนรวมเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ที่จะทำให้ประเทศชาติคงไว้ซึ่งอธิปไตย ผลสุดท้ายที่เท่ากับเป็นผลประโยชน์ของแต่ละคนนั่นเอง ส่วนหน้าที่นั้น คนเรานั้นมีที่หลาย ๆ อย่าง ต่าง ๆ กัน แต่แต่บุคคล แต่ทุกคนไม่ว่าจะมีอาชีพใด ต่างมีหน้าที่ร่วมกันอยู่ประการหนึ่งเหมือนกันก็คือ หน้าที่ที่จะทำตัวให้เป็นประโยชน์และมีค่าต่อบ้านเมืองและส่วนรวม ได้แก่การทำงานด้วยความตั้งใจจริง ประพฤติสุจริต และตั้งตนอยู่ด้วยคุณธรรม เพื่อให้ผลการปฏิบัติงานนั้น บ่มเกิดเป็นความสุข ความเจริญ และความสงบเรียบร้อยของชาติบ้านเมืองร่วมกัน.

แก้คำผิดใน ขร. ฉบับสอบได้

- ฝ่ายทดสอบและประเมินผล สวป. ได้ตรวจสอบ ขร. ฉบับพิเศษสอบได้ ภาค 1 ปีการศึกษา 2517 แล้วปรากฏว่ามีบางแห่งพิมพ์ตก ไม่ชัดเจน ดังนี้
- หน้า 2 ข้อ 3.4 BB 2 แก้เป็น BB 3
  - หน้า 3 CN 101 แก้เป็น EN 101
  - หน้า 4 ข้อ 4.2.7 บ. 27 ค.ค. แก้ บ. เป็น อ.า.
  - หน้า 6 ให้กาออกจันในศึก HB
  - หน้า 8 PE 413 วันสอบ 26 แก้เป็น 25
  - หน้า 10 FR 101 วันสอบ 13 แก้เป็น 27
  - หน้า 11 TH 433 วันสอบ 13 แก้เป็น 27
  - หน้า 13 LS 215 วันสอบ 14 แก้เป็น 28
  - หน้า 14 TH 354 วันสอบ 14 แก้เป็น 28
GE 358 วันสอบ 15 แก้เป็น 29
FR 111 วันสอบ 16 แก้เป็น 30
  - หน้า 15 FR 211 วันสอบ 16 แก้เป็น 30
  - หน้า 17 PE 105 อดุลย์ 80 ข้อ
  - หน้า 19 EC 418 วันสอบ 20 แก้เป็น 3 พ.ย.
  - หน้า 22 GN 102 วันสอบ จ. 4 พ.ย. 17

การสัมมนาข้าราชการ ม.ร.

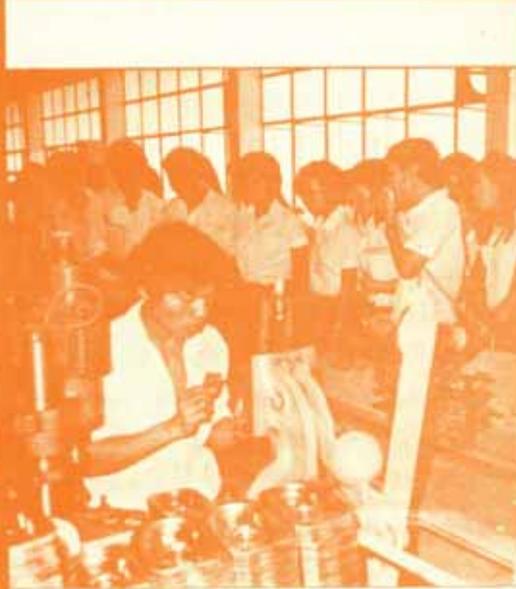
เมื่อวันที่ 16-18 ตุลาคม 2517 คณะจารย์และข้าราชการในหน่วยงานต่างๆ ของม.ร. ร่วมประชุมสัมมนา ค้นหาทางแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในมหาวิทยาลัย และเพื่อเป็นแนวทางในการที่จะพัฒนามหาวิทยาลัยของเราให้ก้าวหน้าโดยไม่มีอุปสรรค

ภาพโดย อาจารย์สมศักดิ์ ฮีร์คิลป์

เปลี่ยนแปลงข้อปฏิบัติในการสอบได้ ภาค 1 ปีการศึกษา 2517

ตามคำสั่งมหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่ 511/2515 ลงวันที่ 15 กันยายน 2515 ได้กำหนดข้อปฏิบัติในการสอบได้ ข้อ 2.4 ว่า นักศึกษาต้องไปถึงสถานที่สอบได้ก่อนเวลาเริ่มการสอบได้ตามสมควร ถ้าไปไม่ทันเข้าห้องสอบหลังจากเวลาเริ่มลงมือสอบผ่านไปแล้ว 15 นาที จะไม่ได้รับอนุญาตให้เข้าสอบ นั้น

เนื่องจากระยะเวลาสอบได้ภาค 1 ปีการศึกษา 2517 ระหว่างวันที่ 26 ตุลาคม 2517 ถึงวันที่ 10 พฤศจิกายน 2517 เป็นระยะที่มีฝนตกหนักและน้ำมีระดับสูงขึ้นกว่าปกติ การจราจรติดขัด จึงขอเสนอให้นักศึกษาที่มาหลังจากเริ่มลงมือสอบได้ไม่เกิน 30 นาที เข้าห้องสอบได้ แต่ดำเนินการกำหนดตนไปแล้ว ให้อยู่ในจุดรอที่นั่งของหัวหน้าห้องสอบ ทั้งนี้ให้ใช้เฉพาะกรณีการสอบได้ภาค 1 ปีการศึกษา 2517 นี้เท่านั้น

นศ. ม.ร. ชมโรงงานอุตสาหกรรม

หลังจากที่ได้พานักศึกษาไปชมโรงงานผลิตลูกกวาดและโรงงานผลิตเหล็กเส้นแล้ว เมื่อวันที่ 11 กันยายน 2517 อาจารย์อุษา เทียนไทย อาจารย์วิรัช สงวนวงศ์วาน อาจารย์มานพ อนันต์วรงค์พงศ์ ได้พานักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนวิชากรรมผลิต (GM 303) อีกจำนวนหนึ่งไปชมโรงงานผลิตวิทยุและโทรทัศน์ของบริษัทธานินทร์อุตสาหกรรมจำกัด คุณแสมก วิริยะสิทธิพันธ์ กรรมการผู้จัดการฝ่ายโรงงานได้ให้การต้อนรับและได้เล่าประวัติความเป็นมาโดยสังเขปของโรงงานให้นักศึกษาได้ฟัง หลังจากนั้น คุณบุญชู นาคเกศ เจ้าหน้าที่ย้ายออกแรม คุณจำลอง ป้อมสุวรรณ หัวหน้าแผนกทีวี คุณสุเทพ ถิ่นอริยกุล หัวหน้าแผนกทีวีขาว-ดำ ได้พานักศึกษาไปชมกระบวนการผลิต เริ่มตั้งแต่การประกอบตู้โทรทัศน์ การประกอบชิ้นส่วน การทดสอบคุณภาพจนกระทั่งออกมาเป็นวิทยุและโทรทัศน์ การประกอบชิ้นส่วน การทดสอบคุณภาพจนกระทั่งออกมาเป็นวิทยุและโทรทัศน์สำเร็จรูป นักศึกษาชมอยู่เป็นเวลายาวนานพอสมควร จึงได้อาลาถอบ

ในการไปทัศนศึกษาครั้งนี้ นอกจากจะได้เรียนรู้กระบวนการผลิตแล้ว นักศึกษายังให้ความสนใจเป็นพิเศษในการที่คนไทยสามารถผลิตวิทยุและโทรทัศน์ที่คุณภาพเยี่ยมออกจำหน่ายไปยังต่างประเทศอีกด้วย

ภาพและข่าวโดย อธิษชัย สร้อย
ประธานชมรมนิสิต

เล็ก ๆ น้อย ๆ สำหรับนักศึกษา

อาจารย์ใหญ่ชัย สุวีระชัย
คณะวิทยาศาสตร์

เมื่อเดือนสิงหาคมที่ผ่านมา ผมได้ไปฝึกอบรมเรื่อง Conservation and use of microorganisms for waste recovery & indigenous fermentation ที่ Institute of Technology, Bandung ประเทศอินโดเนเซีย โดยทุนของ UNESCO เป็นเวลา 3 สัปดาห์ ก่อนออกเดินทางเผ่นคิดว่า เป็นโอกาสที่ดีจะได้เปลี่ยนบรรยากาศและอาจได้พักก่อนในต่างประเทศในช่วงเวลานี้ ผมไม่เคยมีประสบการณ์แบบนี้มาก่อนเลยไม่รู้เหมือนกันว่าการฝึกอบรมนี้เป็นอย่างไร แต่เมื่อได้พบด้วยตนเองจึงได้รู้ว่า course นี้คือการฝึกอบรมจริงๆ ไม่ได้มีเวลาว่างไปเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจตามที่ใครคิดไว้ก่อน ผมเดินทางไปถึงสถาบันเทคโนโลยีบันดุงตอนเย็นของวันที่ 11 สิงหาคม เช้าวันที่ 12 ก็มีพิธีเปิด หลังจากนั้นเริ่มมีการบรรยาย ตอนบ่ายก็เข้าห้อง lab ทำการทดลองจนถึง 5 โมงเย็นจึงได้กลับบ้านพักเรียบร้อย วันต่อมาการบรรยายเริ่ม 8 โมงเช้าจนถึงเที่ยงครึ่ง ได้พักครึ่งชั่วโมงตอน 10 โมง บ่ายโมงครึ่งก็ทำ lab จนถึง 5 โมงเย็นเลิกที่ตึก 6 โมง หลังอาหารมื้อเย็นก็ต้องกลับไปที่สถาบันเทคโนโลยีเพื่อฟังบรรยายในตอนกลางคืนอีก ถ้าไม่มีการบรรยายก็ต้องทำ lab ต่อหรือไม่ก็ออกมาแจ๊คทดลองทดลอง เหตุการณ์เป็นไปแบบนี้ทุกวันจนผู้ที่มีฝึกอบรมรวมทั้งผมรู้สึกว่าเป็นงานประจำไป แต่ก็ยังมีวันหยุดคือ วัน

อาทิตย์ซึ่งสถาบันเทคโนโลยีได้จัดรอพายุที่มีเกือบบรมไปชมโรงงานผลิตอาหารจำพวก local fermentation ซึ่งการทำอาหารพวกนี้ต้องใช้จุลินทรีย์ (microorganisms) ช่วยในการหมักคือ อย่างไรก็ตามผมยอมรับว่าเป็นการฝึกอบรมที่ดีมีประโยชน์สามารถนำหลักวิชาการใหม่ๆ ที่ได้กลับมาใช้ประกอบการสอนวิชาต่างๆ ในภาควิชาชีววิทยาได้อย่างมาก ผมขอถือโอกาสแนะนำเรื่องราวและวิชาการต่างๆ ให้ท่านผู้อ่านได้รับรู้และคิดว่าจะเป็นประโยชน์ต่อท่านบ้าง

ผมขอเล่าความเป็นมาของ การฝึกอบรม นี้เพื่อเป็น background สักเล็กน้อยก่อน ความเดิมมีอยู่ในการประชุมของ UNESCO ครั้งที่ 12 ในปี 1962 ผู้แทนจากประเทศญี่ปุ่นโดยปัญหาเรื่องการศึกษาและวิจัยทางจุลินทรีย์ยังมีผลยังไม่ทันการวิจัยทางสาขาพืชและสัตว์ ผู้แทนจากอีกหลายประเทศเห็นด้วย ดังนั้นหลังจากการประชุมจึงมีการตีพิมพ์เรื่องส่งไปยังองค์การต่างๆ และนักวิทยาศาสตร์ชั้นนำอีกหลายท่านเพื่อขอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ในที่สุด UNESCO ก็เชิญ ICRO (International Cell Research Organization) ให้เข้าร่วมช่วยในการจัดตั้งคณะผู้ทำงานและโปรแกรมทางจุลชีววิทยา (microbiology) ขึ้นโดยวาระผูกพันเอาไว้ดังนี้

1. Develop and foster an international network of organizations for the preservation and exchange of cultures of microorganisms. The kinds of microbes to be considered were fungi, bacteria, and others (microalgae, rickettsiae, protozoa, viruses.)
2. To explore the potentials of microorganisms being used as natural resource.

3. Assist in training of teachers and researchers in microbiology.
- โปรแกรมที่จัดขึ้น และได้ดำเนินการ ไปแล้ว ได้แก่ GIAM Conferences (GIAM = Global Impacts of Applied Microbiology) ซึ่งจัดใหญ่ๆ เพื่อให้เกิด two way flow ในด้านความรู้และข้อมูลต่างๆ ทางจุลชีววิทยาระหว่างนักวิทยาศาสตร์ ของประเทศ ที่เจริญแล้วกับ นักวิทยาศาสตร์ ของประเทศที่กำลังพัฒนา GIAM Conferences ได้จัดมาแล้ว 4 ครั้ง ครั้งแรกที่ Stockholm ในปี 1963 ครั้งที่ 2 ที่ Addis Ababa ในปี 1967 ครั้งที่ 3 ที่ Bombay ในปี 1969 และครั้งสุดท้ายที่ Sao Paulo ในปี 1973 โปรแกรมได้แก่ Fellowships and Training courses แต่ละปีจะมี fellowships ให้ประเทศที่กำลังพัฒนา 2 ทุนๆ ละ 9 เดือน สำหรับทุนนี้ได้จาก UNESCO และ ICRO แต่ละส่วนก็ได้จากสถาบันการศึกษาของประเทศต่างๆ เช่นเดียวกับ Training courses ซึ่งได้เงินช่วยเหลือส่วนใหญ่จาก UNESCO ตั้งแต่ปี 1965 ถึงปี 1973 มี training course ที่จัดขึ้นในประเทศต่างๆ รวม courses
- 1965 - Continuous Culture of Microorganisms Prague
  - 1967 - Research Methods in Microbiology Addis Ababa
  - 1969 - Biotechnology Sao Paulo
  - 1969 - Microbial Physiology and Genetics in Molecular Biology - Bombay
  - 1970 - Bacterial Cell Walls and Membranes Paris

อ่านต่อหน้า ๓

การกระทำผิดด้วยความจำเป็น

อาจารย์ สุขสมชัย ศรีวิพัฒน์
คณะนิติศาสตร์

ป. อาญา ม. 67 "ผู้ใดกระทำความผิดด้วยความจำเป็น"

1. เพราะอยู่ในที่บังคับหรือภายใต้อำนาจ ซึ่งไม่สามารถหลีกเลี่ยงหรือหลีกเลี่ยงได้ หรือ
2. เพราะเพื่อป้องกัน หรือผู้เสียหายจากภยันตรายที่ใกล้จะถึงและไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้โดยวิธีอื่นใดได้ เมื่อภยันตรายนั้นคนมิได้ก่อให้เกิดขึ้นเพราะความผิดของตน

ถ้าการกระทำนั้น ไม่เป็นการ เกินสมควร แก่เหตุแล้วผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ

จากบทบัญญัตินี้ แยก ความผิดด้วยความจำเป็นได้ 2 อย่าง คือ

- ก. ทำผิดด้วยความจำเป็น เพราะอยู่ในที่บังคับและภายใต้อำนาจ ซึ่งแยกองค์ประกอบได้ดังนี้ คือ
  1. กระทำผิดด้วยความจำเป็น การกระทำนั้นเกิดจากความจำเป็นบังคับให้จำต้องกระทำความผิด มิได้กระทำโดยสมัครใจ
  2. เพราะอยู่ในที่บังคับหรือภายใต้อำนาจ ความจำเป็นที่จำต้องกระทำนั้นมีมาแต่มาจากการถูกบังคับ หรือภายใต้อำนาจอย่างใดอย่างหนึ่ง เป็นการบังคับจิตใจให้ต้องกระทำโดยผู้กระทำยังคิดจิตใจของตนเองอยู่ เป็นแต่ว่าการคิดจิตใจนั้นอยู่ในที่บังคับและภายใต้อำนาจให้จำต้องคิดจิตใจ

ใจเช่นนั้น แต่หาไม่มีการคิดจิตใจอันมีอำนาจจากภายนอกมาบังคับให้เป็นไป โดยที่ผู้กระทำไม่ได้คิดจิตใจของตนเอง เช่น นาย ก. จับมือ นาย ข. ซึ่งเป็นคนอ่อนแอแทน นาย ก. อย่างที่ไม่ถือว่าเป็นการกระทำของนาย ข. นาย ข. ไม่ได้มีเจตนาที่จะทำเช่นนั้นแต่อย่างใด แต่ที่นาย ข. ไม่สามารถจะคิดจิตใจเท่านั้น และไม่ใช้การกระทำโดยความจำเป็น เป็นการกระทำของนาย ก.

3. ซึ่งไม่สามารถหลีกเลี่ยงหรือหลีกเลี่ยงได้ หมายความว่าถ้าเราสามารถหลีกเลี่ยงหรือหลีกเลี่ยงได้แล้ว ผู้กระทำต้องหลีกเลี่ยงหรือหลีกเลี่ยงดีกว่าที่จะไปกระทำต่อบุคคลภายนอก ซึ่งเราไม่มีส่วนผิดด้วยเลย
4. ต้องได้กระทำไปไม่เกินสมควรแก่เหตุ (มีเหตุอยู่ 2 เหตุอยู่เช่นเดียวกับเบื้องต้น) ในเรื่องกระทำโดยจำเป็นนี้ควรใช้เหตุอยู่ ๒ ส่วน เพราะเป็นการกระทำต่อบุคคลอื่น ซึ่งไม่มีความผิด ฉะนั้นผู้กระทำจึงต้องยอมรับอันตรายบ้างต่างกับเรื่องเบื้องต้นซึ่งควรใช้เหตุอยู่ ๒ วิธีทางน้อยที่สุด เพราะเป็นการกระทำต่อผู้ละเมิดกฎหมาย
๕. กระทำผิดโดยความจำเป็น เพื่อให้พ้นจากภยันตราย ซึ่งมีองค์ประกอบดังนี้ คือ
  1. กระทำผิดด้วยความจำเป็น (เช่นเดียวกับข้อ ก.)
  2. เพื่อป้องกันตนเองหรือผู้เสียหายจากภยันตรายอันใกล้จะถึงหรือจำต้องกระทำ ถ้าไม่กระทำเช่นนั้นจะประสบอันตรายอย่างแน่นอน แม้บุคคลที่จะประณามภยันตรายนั้น เราไม่มี

หน้าที่ที่จะต้องช่วยเหลือ หรือไม่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับ

3. ภยันตรายนั้น เป็นภยันตรายที่ใกล้จะถึง ต้องเป็นภยันตรายที่ปรากฏอยู่เฉพาะหน้าและกำลังเกิดขึ้นติดต่อกัน หรือเป็นภยันตรายที่กำลังจะปรากฏอยู่เฉพาะหน้า ภยันตรายในอนาคตที่ห่างไกลก็ ภยันตรายในอดีตก็ไม่ได้ถือว่าเป็นภยันตรายที่ใกล้จะถึง
4. ภยันตรายนั้นไม่สามารถจะหลีกเลี่ยงได้โดยวิธีอื่นใดได้ หมายความว่าถ้าเราสามารถหลีกเลี่ยงภยันตรายนั้นได้โดยไม่ต้องกระทำความผิด ผู้กระทำต้องหลีกเลี่ยงภยันตรายนั้นๆ แม้จะได้รับความลำบากบ้างก็ต้องทนยอม
5. ภยันตรายนั้นคนมิได้เป็นผู้ก่อให้เกิดขึ้น เพราะความผิดของตนเอง ถ้าผู้กระทำเป็นผู้ก่อให้เกิดภยันตรายนั้นขึ้นด้วยความผิดของตนเองแล้ว ผู้กระทำก็ไม่สามารถจะยกเอาความจำเป็นขึ้นเป็นเหตุยกเว้นโทษได้
6. ได้กระทำไปไม่เกินสมควรแก่เหตุ(เช่นเดียวกับข้อดังกล่าว)...

การกระทำความผิด ซึ่งกระทำไปเกินสมควรแก่เหตุ หรือเกินกว่ากรณีแห่งความจำเป็นนั้น อยู่ในดุลพินิจของศาลที่จะเห็นสมควรดังนี้

๗. ศาลจะโทษหนักกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้ ถ้าผู้กระทำมีความผิดด้วยตัวเขาเอง

อ่านต่อหน้า ๓

เราจะเดินไปทางไหน

อาจารย์ยุบผา ทวีสุข
คณะมนุษยศาสตร์

"เราจะเดินไปทางไหน" เป็นคำถามที่ผู้เขียนเคยถามตัวเองเมื่อนึกว่าจะสอนวรรณคดี ไทยไปไหนแนวไหนกันดี เพราะอาจารย์ผู้สอนวรรณคดีไทยหลายท่านก็บอกรักว่า ขณะนี้ผู้สอนวรรณคดีไทยกำลังตีความว่าทางสองแพร่งนี้ คือ การสอนวรรณคดีไปไหนแนวเดิมกับการใช้หลักเกณฑ์สมัยใหม่ (หลักเกณฑ์สมัยใหม่ที่ว่านี้ คือ การสอนวรรณคดีไทยโดยใช้แนวคิดทางทฤษฎีจิตวิทยา สังคมวิทยา ฯลฯ) มาเป็นเครื่องมือประเมินคุณค่าวรรณคดีไทย เพื่อให้สอดคล้องกับความคิดของชนรุ่นใหม่ ที่คิดว่าวรรณคดีไทยควรมีบทบาทใกล้ชิดกับชีวิตและสังคมปัจจุบันให้มากที่สุด และนำเชื้อมาผู้สอนวรรณคดีไทยก็มีแนวคิดและจุดยืนต่างๆกันไป ผู้เขียนก็กำลังหาจุดยืนให้กับตัวเองเช่นกัน

ที่กล่าวว่ามีสอนวรรณคดีไทยมีแนวคิดและจุดยืนต่างๆกันไป คือ บางท่านก็มีความคิดว่าควรสอนวรรณคดีไทยมุ่งให้เห็นศิลปะเป็นหลัก เพราะวรรณคดีไทยเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่สำคัญ เป็นศิลปะที่ควรอนุรักษ์ แม้ว่าวรรณคดีบางเรื่องจะมีผู้ศึกษาวรรณคดีแนวใหม่ใจจะดีว่า ไม่มีคุณค่า

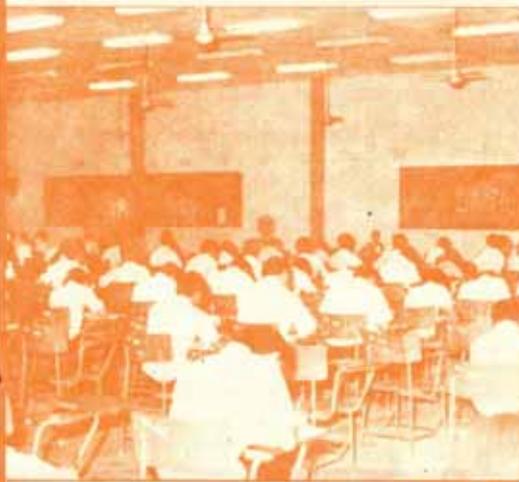
คุณค่าเลย เช่น พระราชนิพนธ์พระเอกที่อภินิหารอันเหลือเวลา ไม่เก่งกาจ อาจจะมีโชคมีชัยมีชัยช่วยศ ก้าวต่อสู้ของพระราชนิพนธ์พลอัมคชาเป็นอันนั้น ก็มีไว้ต่อสู้เพื่อส่วนรวมเลย เป็นการต่อสู้เพื่อคนแหว่งอัน (คือเพื่อช่วงชิงนางสีดา มเหสีของคนอื่นมาจากท้าวกรุง) ดังนั้นวรรณคดีบางเรื่องที่มีผู้สอนวรรณคดีรุ่นเก่าเคยยกย่องว่าดีว่างามจึงถูกชนรุ่นใหม่บางกลุ่มโจมตีอย่างหนักว่า เป็นเรื่องที่คนมาจากระชาชน เป็นคนเมืองที่ระบอบศักดินา เขี่ยคนขายเนื้อ เป็นภาษาเก่าๆ ที่มีคนน้อยคนอ่านรู้เรื่อง เพราะฉะนั้นความคิดของทั้งสองฝ่ายจึงไม่ตรงกัน เพราะทั้ง 2 ฝ่าย มีวรรณคดีไปกันละแฉ่งละมุม สำหรับผู้เขียนมีความคิดเห็นว่า การศึกษาวรรณคดีควรศึกษาในแง่ที่วรรณคดีเป็นศิลปะแขนงหนึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมซึ่งสะท้อนความคิด อารมณ์สังคม เหตุการณ์บางอย่างของชาติ และควรชี้ให้เห็นประโยชน์หรือความทันสมัยได้ด้วย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเนื้อหาของแต่ละเรื่องเป็นสำคัญ เช่น เรื่องโคตรภูมิพระร่วง ควรสอนให้เห็นถึงศิลปะการแต่ง เนื้อเรื่องอันเกี่ยวกับความเชื่อเรื่องพรก

สวรรค์ เป็นกาารช่วยควบคุมความประพฤติของคนในสังคม และชี้ให้เห็นความทันสมัย ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ เช่น กาวกานันต์ชีวิตมนุษย์ เป็นต้น การชี้แนะให้เห็นความทันสมัยก็เป็นสิ่งที่ควรทำ แต่บางเรื่องที่เราซาเห็นคุณค่าทางศิลปะ ไม่ใช่จะเลยเสียแล้วกล่าวหาว่าเรื่องนั้นๆ ไม่ได้ช่วยประการต่างๆ ดังกล่าว

ดังนั้น ในกาารศึกษาวรรณคดีเราจะได้้นำแนวคิดทั้งของครูที่ได้ชื่อว่าเบ็ญกนรุ่นเก่าและรุ่นใหม่มาประยุกต์เข้าด้วยกัน ก็คงจะช่วยให้การเรียนการสอนวรรณคดีไทยของเราน่าสนใจขึ้นบ้างกระมัง

ปฏิทินการศึกษา ภาค 2 ปีการศึกษา 2517

วันที่ 11 - หยุดยี่สิบ 21 พ.ค. 17	สงกรานต์วันแรกภาค 2
วันที่ 22 พ.ค. 17	เปิดเรียนภาค 2
วันที่ 23 - หยุดยี่สิบ 26 พ.ค. 17	สงกรานต์วันสุดท้ายโดยเฉลี่ยครบวันสงกรานต์ (สงกรานต์ 23 พ.ค. เป็นคืนไป (ไม่ไปวันหยุดศึกษา)
วันที่ 27 - หยุดยี่สิบ 28 พ.ค. 17	ยกเลิกเรียนรวมนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดภูเก็ต
วันที่ 29 พ.ค. - หยุดยี่สิบ 30 พ.ค. 17	ยกเลิกเรียนรวมวิชา - แล้วไปศึกษาใหม่
วันที่ 1 มิ.ย. 17	ไปศึกษาที่เขตการเรียนภาค 2
วันที่ 9 - หยุดยี่สิบ 22 มิ.ย. 17	หยุดปี

การวิเคราะห์มีความรู้หรือไม่ว่า มีหลายข้อ แต่ข้อที่คิดที่สุดและมากที่สุดที่จะทำได้อีก คือ วิเคราะห์โดยการสอบ เช่นที่เรากำลังทำอยู่นี้ เมื่อผลออกมาถ้าภาคไปก็ถือว่าความรู้ในวิชาหนึ่งยังมีที่เพียงพอ ซึ่งความจริงเราอาจสอบทุกทั้งๆ ที่รู้ก็ได้. อย่างไรก็ตามพยายาม หลีกเลี่ยงความสับสนเรื่องเบี่ยงเบนที่จะ ได้มากที่สุดเป็นต้อง ใช้ความพยายามอดทนประกอบกับการรู้จักใช้ปัญญา ในวิถีที่ถูกต้อง

มีนักศึกษาบางคนบ่นว่าทำไม ชร. จึงจัดให้ตนออกไปสอบที่สถานที่สอบข้างนอก หรือนักกักล่าววิเพ็ญเป็นนักศึกษาใหม่ การสอบภายนอกเป็นเรื่องลำบาก อันนี้เป็นเรื่องที่น่าสนใจ แต่ต้องขอให้นักศึกษาขอรับความจริงว่า ความจริงแล้วมหาวิทยาลัยมีความต้องการที่จะจัดสอบโดยใช้สถานที่สอบภายในมหาวิทยาลัยมากกว่าจะใช้สถานที่ข้างนอก เพราะง่ายแก่การดำเนินงาน เช่นการวิ่งส่งข้อสอบ แต่ที่ควรใช้สถานที่สอบภายนอกนั้น เป็นเพราะสถานที่ภายในไม่พอเพียงที่จะจัดที่นั่งสอบได้ดังสามแสนที่นั่งเศษ มหาวิทยาลัยก็ได้แต่ขอให้นักศึกษาขอให้ใช้ความมานะอดทน เพราะการก่อสร้างสถานที่ภายในมหาวิทยาลัยของรานั้นไม่อาจจะสร้างให้เสร็จทันที่คนที่เราต้องการได้ หรือแม้แต่ถ้าเมื่อสร้างเสร็จแล้วนักศึกษาบางท่านอาจไม่มี โอกาสได้ใช้เพราะจบการศึกษาเสียก่อน นั่นก็เป็นเรื่องที่น่าจะต้องอดทนเพื่อคนรุ่นหลัง ควรอดทนเพื่อคนรุ่นหลังนี้ นักศึกษาใหม่ต้องอดทนนักศึกษารุ่นแรกของ ม.ว. หุ จะทราบว่านักศึกษารุ่นแรกนั้นอดทนกันเพื่อใคร เช่น คำว่าออกฉ่าขำบ้าง สถานที่เวียนของร.ไม่ค่อยพร้อมบ้าง ซึ่งเหล่านี้เป็นเรื่องที่น่าเห็นใจทั้งสิ้น และพวกเราเห็นใจและเข้าใจดีเสมอมา มหาวิทยาลัยอีกไม่ได้นิ่งเฉย คิดและพยายามแก้ไขเสมอมา แต่การแก้ไขปัญหาของคนเกือบแสนคนนั้น ก็เป็นเรื่องใหญ่โตที่ไม่อาจจะแก้ปัญหาได้ครบถ้วนได้ คงจึงนับว่าทำได้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ ทั้งนี้ทั้งนั้นก็ต้องอาศัยความร่วมมือจากนักศึกษาในการแก้ปัญหาต่าง ๆ เช่นเดียวกับการวิภาโรค คนใช้ก็ต้องช่วยตัวเอง อดทน เชื่อฟังหมอ เพื่อที่ใช้นั้นหรือโรคต่าง ๆ นั้นจะได้หายขาด แต่ถ้ามือขมอดแนะนำหรือเฝ้า คนใช้ไม่ยอมรับคำแนะนำไม่ยอมรับประหัตประหา โรคภัยนั้นในที่สุดก็ทวีร้ายแก่ชีวิตของคนใช้นั่นเอง

วังสวรรค์ แสงสุสุข

สำนักงานกองบรรณาธิการ
 วิทยาลัยรามคำแหง
 ถนนรามคำแหง กรุงเทพฯ 10140
 โทร. ๐๒-๒๖๖๖-๒๒๒๒
 โทร. ๐๒-๒๖๖๖-๒๒๒๓
 โทร. ๐๒-๒๖๖๖-๒๒๒๔
 โทร. ๐๒-๒๖๖๖-๒๒๒๕
 โทร. ๐๒-๒๖๖๖-๒๒๒๖
 โทร. ๐๒-๒๖๖๖-๒๒๒๗
 โทร. ๐๒-๒๖๖๖-๒๒๒๘
 โทร. ๐๒-๒๖๖๖-๒๒๒๙
 โทร. ๐๒-๒๖๖๖-๒๒๓๐

1. นายคณิศร ชื่นวงศ์	ประธานกรรมการ
2. นายวิเชียร นาคศิริกุล	กรรมการ
3. นายสุวิทย์ ศรีสกุล	กรรมการ
4. นายสมาน พงษ์พานิช	กรรมการ
5. นายสมาน พงษ์พานิช	กรรมการ
6. นายสมาน พงษ์พานิช	กรรมการ
7. นายสมาน พงษ์พานิช	กรรมการ
8. นายสมาน พงษ์พานิช	กรรมการ
9. นายสมาน พงษ์พานิช	กรรมการ
10. นายสมาน พงษ์พานิช	กรรมการ

ที่ตั้ง: ถนนรามคำแหง กรุงเทพฯ 10140
 โทรศัพท์: ๐๒-๒๖๖๖-๒๒๒๒-๒๒๒๙
 โทรสาร: ๐๒-๒๖๖๖-๒๒๒๙
 โทร. ๐๒-๒๖๖๖-๒๒๒๒
 โทร. ๐๒-๒๖๖๖-๒๒๒๓
 โทร. ๐๒-๒๖๖๖-๒๒๒๔
 โทร. ๐๒-๒๖๖๖-๒๒๒๕
 โทร. ๐๒-๒๖๖๖-๒๒๒๖
 โทร. ๐๒-๒๖๖๖-๒๒๒๗
 โทร. ๐๒-๒๖๖๖-๒๒๒๘
 โทร. ๐๒-๒๖๖๖-๒๒๒๙
 โทร. ๐๒-๒๖๖๖-๒๒๓๐